

Evangelie leert juist, dat de ziel dood is, en dood blijft, zolang ze niet door Christus ten leven gewekt wordt.

Daarom weet ook de Apostolische belijdenis van geen onsterfelijkheid.

Daarom vindt men ook in onze Psalmen van geen onsterfelijkheid. (Wel in sommige gezangen).

Daarom wordt ook in onze geloofsbelijdenis wel van „onsterfelijk worden” gesproken, maar de leer der onsterfelijkheid in den gewonen zin gemist.

Wat de rationalist „onsterfelijkheid” noemt, dat is den Christen „het eeuwige leven”.

Het eeuwige leven! Dat is onze blijde belijdenis. Zoo leert het ons de Schrift. Zoo getuigen het onze Symbolen.

Die „onsterfelijkheid der ziel” is onschrijftuurlijk, om de onware scheiding die ze maakt tusschen ziel en lichaam, en de loochening die er onmiddellijk uit voortvloeit van de „wederopstanding des vleeschens”.

Ze is onschrijftuurlijk. Omdat ze het feit der zonde, en dus den geestelijken dood buiten rekening laat.

Ze is onschrijftuurlijk. Omdat ze de opstanding ten laatsten dage buiten sluit, en de vruchtbare moeder is van die reeks onware voorstellingen, die over den toestand na den dood thans gangbaar zijn.

Neen, de Schrift bezit te heilige harmonie, dan dat men haar de ongerijmdheid van „onsterfelijke stervelingen” mag opdringen. (De leer der Onsterfelijkheid en de Staatsschool, pg. 12—13).

In gelijken geest liet zich enkele jaren later prof. Lindeboom (toen nog predikant) uit: Sprekend over het geloof aan het „voortleven” van den geest des gestorvenen, merkte hij op:

„Zoo gij wilt, van de „onsterfelijkheid der ziel”, hoewel ik — wijl „onsterfelijkheid” iets geheel anders is dan de „onvernietigbaarheid”, welke bedoeld wordt — die uitdrukking min juist vind.” (L. Lindeboom, De aanslagen der Medisch-theologische kwakzalverij tegen de H. Schrift en bijzonder tegen de leer van de opstanding der dooden, 1 Cor. XV, onderzocht bij het licht van geloof en wetenschap, enz. 1882²).

²) Het citeeren van deze plaats beteekent niet instemming met den positieven voorslag van dezen auteur: ook de term „onvernietigbaarheid” roept vragen op.

UIT DE SCHRIFT

DE WEG-BEREIDER MAAKT ERNST MET ZIJN AMBT.

En Jezus antwoordde hem, zeggende: er is geschreven, dat de mensch bij brood alleen niet zal leven, maar bij alle woord Gods..... Er is geschreven, gij zult den Heere uwen God aanbidden en Hem alleen dienen..... Er is gezegd: Gij zult den Heere uwen God niet verzoeken.

Lucas 4: 4, 8, 12.

We hebben gezien (in ons vorig nummer), dat na zijn doop in den Jordaan de Messias zich plaatst onder de arbeiders van den wegenbouw des Heeren Heeren. Zeker, Hem, den Messias zelf, moest de weg bereid worden, Hem, als den Koning. Maar Hij zelf was in merg en been doordrongen van de gedachte, dat z i j n e i g e n Koningschap alleen dan mocht bestaan, wanneer het zich ondergeschikt maakte aan dat van den Vader; aan Wien het zijne eenmaal over te leveren zou zijn (1 Cor. 15). Dus neemt Hij plaats onder de wegwerkers van den Koning der Eere. Hij is onder hen de minste, de zwaarst belaste. Het dreunt in zijn geest: bereid den weg des Heeren, maak rechte paden voor Diens voet, slecht de heuvelen, vul de gaten in den weg.

Nog nauw heeft hij dit hoogste ambt, dat de vormen van het laagste ambacht aan moet nemen, op zich genomen, of de Geest drijft hem uit in de woestijn. De tweede Adam moet de proef doorstaan. Wil hij theocentrisch denken en handelen? Hij bewijze zulks in een ure van uiterste beproeving.

Nu plaagt zijn God Hem met een gansch verschrikkelijken h o n g e r. Het scherpste zwaard is dat, vooral voor den minste van Gods wegwerkers. Honger hindert den arbeider, ook naar den geest. Nu komt de vraag, of Hij eigen-machtig

brood zal nemen: kan Hij van deze steenen geen brood maken? Een kleine transsubstantiatie, — en er is genoeg voor Hem te eten. Hij kan het immers?

Maar Christus weigert dezen ingreep op het plaaveisel, dat God onder zijn voeten blijkbaar heeft gelegd. Zal Hij die steenen daar in brood veranderen? Maar dat ware steenen wegruimen voor zijn e i g e n wagen. Het ware de gaten vullen voor zijn e i g e n zegetocht. Het zou een mirakel zijn ten bate van hem zelf. En géén mirakel vindt ooit in Hem zijn doel; alle mirakelen hebben hun doel in den Koning der Eeuwen, den eeuwigen God; ze hebben Hem te dienen naar het van Hem afgekondigd gebod. Dus laat Hij die steenen liggen; figuurlijk is dat: de steenen ruimen voor zijn God. Hij méént het met zijn ambt van wegbereider.

Nu plaagt zijn God Hem met een gansch verschrikkelijken m a c h t s w i l. Daar ziet Hij voor zich liggen al de koninkrijken van de wereld. Hoe Hij ze nemen wil! Hem worde gegeven alle macht in hemel en op aarde! Nu komt de vraag, of Hij de eigen-machtigheid als positum erkennen zal: of hij d e f a c t o zich zal conformeeren aan den bestaanden toestand. Dit is de bestaande toestand, dat de Satan overste van deze wereld is. Feiten zijn feiten; zou hetgeen geschied is ooit iets anders kunnen zijn dan normatief? Kom, Christus, erken d e f a c t o de regeering van den Satan: ge moogt dat doen met behoud van eigen gevoelens. Een keer de f a c t o u conformeeren, het zal de snelste weg zijn om over al die koninkrijken te regeeren.

Maar Christus weigert zich te conformeeren anders dan aan den eenigen Wetgever, naar diens geschreven wet. Als Hij zijn machtsheer zou bevreemden met terzijdestelling van de wet van God, dan zou Hij wel voor zich den weg bereid hebben om te komen tot zijn wereldregiment, doch niet voor God, den Koning aller Koningen. Dus weigert Hij den knieval voor den f e i t e l i j k e n overste van deze wereld, en huldigt niemand anders dan zijn God, die r e c h t e n s Koning is van al wat leeft.

Hij méént het met zijn ambt van wegbereider.

Nog plaagt zijn God hem met een gansch verschrikkelijken r e f o r m a t i e - d r a n g. Daar ziet Hij onder zich den tempel van Gods kerk. Hij kijkt op al die menschen neer: ze zijn „de zijnen”. Hij ziet dat altaar, ’t is een roep om Hem. Hij schouwt die priesters en levieten, — ’t is zijn personeel, zijn typen zijn het ook. Wist men niet, dat Hij moet zijn in het huis van zijnen Vader? Ach, hoe het alles in Hem perst en dringt, om dezen tempel en dit tempelvolk te reformeeren! Hij wil dat huis nu zóó wel schoon gaan vegen..... En nu komt de vraag, of Hij niet van de tempeltinnen naar beneden zich zal storten. Als Hij zich daartoe assumeert den dienst der engelen, dan zal Hij zeker niet te pletter vallen, — want ze zijn tot zijnen dienst gereed: van nu af zal men immers zien, dat de engelen op den menschenzoon komen neerdalen, Hem dienen, en zijn voet bewaren? Laat Hem hen dwingen tot zijn dienst, laat hen zijn wegen bereiden, de steenen van vóór Hem wegruimen. Een oostentatief mirakel zal langs den korsten weg Hem tot „het zijne” brengen, en het tempelvolk zal die paradoxe tempelinvasie beloonen met hosanna’s, luid en krachtig.

Maar Christus weigert zóó’n invasie. Bij de groote weg-bereiding is niet Hij, doch God het laatste doel. Een dag-order aan de engelen moet, als Hij zijn naam er onder zet, verantwoord zijn tegenover God, die aller Koning is, de zijne ook. Waar moet het heen, als de ééne knecht den ander voor zich annexiert, zonder dat de wil van aller Opper-Heer zich in die annexatie kond geeft? Dus weigert Hij het wonder van een verbluffende tempel-invasie; de reformatie van het Godshuis zal geschieden, doch langs den omweg van het kruis, den omweg van den gekromden en geploegden rug van dezen minste onder de wegwerkers van den Heere Tsebaoth. De omweg der gehoorzaamheid is altijd de kortste, al schijnt de weg ook lang te duren, al rijst geen eindpaal in ’t verschiet.

Hij méént het met zijn ambt van wegbereider.

Waartijd, zulk een weg-werker paste ons, heilig, onschuldig, onbesmet, afgescheiden van de zondaren en hooger dan de hemelen geworden. Het is de Borg, die zich conformeert, „de facto” en „de iure”, aan wat g e s c h r e v e n s t a a t. De Tweede Adam heeft de proef doorstaan; — nu kan Hij worden uitgestooten tot het harde werk van wegbereider. Ach, hoe Hij nu zal zweeten in den felle zonnebrand: zijn sap zal worden veranderd in zomerdroogten.

Want God méént het met het ambt van wegbereider.

K. S.

KERKELUK LEVEN

DE KAMPER DAGEN.

Bijzondere vreugde heeft de velen vervuld, die de „Kamper dagen” hebben bijgewoond. Onze Theologische Hoogeschool, gescheiden door een „Synode”, die aan recht en waarheid was ontzonken, en prijsgegeven aan ’n sectarische binding, die haar als behoudende wetenschappelijke inrichting onverdraaglijk was, is uit haar schande opgestaan. De vacatures zijn alle vervuld, en, behoudens den hoogleraar voor de ambtelijke vakken, die door ongesteldheid was verhinderd, zijn de benoemden tot hun arbeid thans ingegaan.

De president-curator zette al aanstonds met het goede register in. Zonder eenige bitterheid, maar wel in rake typeering, wees hij op de schuld van hen die de scheur hadden getrokken in het leven van Kerken en Hoogeschool, liet zien hoe innerlijk tegenstrijdig het schismatieke drijven is in een Kring, die b.v. ook door de namen Bavinck en Berkouwer zich laat typeeren, en dankte voor de Goddelijke genade, die ons had teruggegeven wat we zoolang bezeten hadden, hersteld en verdiept.

Het woord was daarna aan ds D. K. Wielenga, die als lector voor de zendingswetenschap een openbare les gaf. Het verslag van de toespraak gaven we in ons blad afzonderlijk. Wat ons daarin trof, was vooral de duidelijke afwijzing der synthese-gedachte: Het welhaast beroemde woord „a a n k n o o p i n g s p u n t” maakte plaats voor het heel andersluidende: „a a n g r i p p i n g s p u n t”. Er wordt zoo heel veel gesproken over een „aanknooppingspunt”, dat men voor de Christelijke evangelieverkondiging in het heidendom vinden wil; men moet toch ergens bij kunnen „a a n k n o o p e n”? Spreker stelde liever de vraag: men moet toch ergens het heidendom kunnen a a n g r i p p e n? In de concrete uitwerking der aanknooppingspunt-theorie, zoo wees spr. aan, was óók van Gereformeerde zijde meermalen allerlei speculatie ten beste gegeven, b.v. ook met „gemeene-gratie” en accommodatie-leer. Zich ten aanzien van de door hem besproken concrete kwesties daarvan ontdoende, zocht spreker een eigen weg, die in elk opzicht de blijken gaf van betrouwbaarheid ten aanzien van enkele kardinale vragen, welker beantwoording het denken van den belijder in het goede spoor houdt, dan wel onherroepelijk daarvan aftrekt.

Daarna kreeg prof. Deddens het woord. Van diens rede mochten we een uitvoerig verslag ontvangen. Het recht van en de plicht tot ratificatie van (o.a.) synodebesluiten werd uitvoerig verdedigd en aangewezen werd, dat dit recht en die plicht steeds in de geschiedenis was erkend. Tevens ook, dat wie er tegen opkomt, snijdt in het hart der Reformatie. Binnenkort zal van de hand (ook) van prof. Deddens een geschriftje verschijnen, dat op enkele bijzonderheden van deze interessante kwestie nader ingaat. Het zal tevens een antwoord zijn op wat te dezer zake door de „Synode” van „de overzijde” in een onbewaakt oogenblik (dat evenwel toch beslissende en afsnijdende handelingen aandorst) geschreven werd ter afwijzing van dit ratificatie-recht, zulks tegenover ondergeteekende, die er natuurlijk van was uitgegaan. We kunnen met prof. Deddens’ rede zeer blij zijn, want ter zake van het kerkrecht trok hij eindelijk weer de zuivere lijn; de valsche leer, die ook voormalig „Kampen” heeft geïnfecteerd en verplicht gesteld is, wordt nu in het herstelde Kampen weer afgewezen in overeenstemming met de belofte van het onder-teekeningensformulier. De noodlottige consequentie der schending van de belofte, naar dit formulier afgelegd, is thans door den opvolger van dr G. M. den Hartogh voor het onderwijs ongedaan gemaakt.

Na den kerkhistoricus en canonicus kwam de exegeet voor het Oude Testament aan het woord, prof. Holwerda. Tot onderwerp had hij gekozen het thema van den Priester-Koning. Men kent diens figuur uit psalm 110 en andere Schriftplaatsen. Zoo actueel als het onderwerp van prof. Deddens was geweest, was nu dat van prof. Holwerda. Want het bood hem gelegenheid tot behandeling niet alleen van een uiterst belangrijk exegetisch vraagstuk, doch ook van een stuk openbaringsgeschiedenis, dat de kern raakt en voor schier elk onderdeel beslissend is. Op duidelijk aangegeven grond werd, en dit onder een prettig aandoende verwijzing naar het werk van wijlen prof. M. Noordzij, positie gekozen in onderscheiden detailkwesties van het te behandelen thema; en alles liep uit op een positief resultaat, dat ons met verheuging onzen openbaringshistoricus liet zien als eindelijk aanwezig. Jaren geleden schreef ik eens, ik weet niet meer waar, dat het studievak der openbaringshistorie een der mooiste was, die de theologie ter bewerking had gekregen. Heel veel is er niet aan gedaan tot op heden; we hebben goede hoop, dat onze wensch van jaren eindelijk gehoor vindt.

Laat de oude vol, uit zijn rector bepalen Bizonde Nieuwe dat ons in broe een pus een eige snel af synodall theoloog haar de sch Dát vooral t ginds w van wa men no nomen. aansch verslete hem, di ding. I bewust vergroo aan het is, teelo poging synodoc bli, dat opleven, heeft te zwakkir Het wa Veenhof

INAUC

Maan ter gele Theol. rede o meerder Spr. l ven wa Hooges Heeren oord de sel naa evenwel mand m mag er pen, die van Go zwaar i bewate hoog. M door ge dra zij het crei dienstra van het Eer i werk o voorafg Onder ment in Kerken grensd: complee geen oo van een Kerk is kerken. Eenige In de ken al verlatin van pay der opz vergade naar bu met de zich in van off meer wa Zoo w

van de lijk laat buiten d die eers hulp. De maatreg geen spi schops-S ming ga tot eind en univ de Syno zaamhei